

مهلت پرداخت دیه

در قانون برای پرداخت انواع دیه، مهلت قانونی خاصی در نظر گرفته شده است: دیه قتل عمد باید ظرف یک سال پرداخت شود. دیه قتل شبه عمد ظرف ۲ سال پرداخت شود. در خطای محض این مهلت به ۳ سال افزایش می‌یابد. این مدت‌ها قانونی هستند و در صورتی که طرفین سر تاریخ دیگری توافق کنند از نظر قانون معنی ندارد.

مجازات انتشار اسکرین شات

مجازات شخص انتشار دهنده اسکرین شات، طبق ماده ۱۶ قانون جرائم رایانه‌ای به این شرح است: هر کس به وسیله سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی، فیلم یا صوت یا تصویر دیگری را تغییر دهد یا تحریف کند و آن را منتشر یا با علم به تغییر یا تحریف منتشر کند، به نحوی که عرفاً موجب هتک حیثیت او شود، به حبس از ۴۵ روز و ۱۲ ساعت تا یک سال یا جزای نقدی از ۱۵ میلیون ریال تا ۱۰۰ میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

باشگاه و کلا

آگاهی از مسائل حقوقی به پیشگیری از وقوع بسیاری از جرائم و حوادث ناخوشایند کمک می‌کند. در این صفحه با کمک گروهی از بهترین و کلا و حقوق دانان دادگستری به سؤالات روز حقوقی شما پاسخ می‌دهیم.

جرم نشر اکاذیب در قانون مجازات

زینب ریاضت
وکیل دادگستری

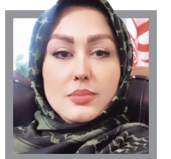
یکی از مصادیق جرائم زبانی در معنای گفتارهایی است که با سوءنیت صورت می‌گیرد جرم نشر اکاذیب یا در معنای ساده دروغ‌پراکنی است. اگر چه کنش‌های گفتاری غیر قانونی که می‌تواند با جرائم زبانی منطبق شود متعدد است اما پرکاربردترین این جرائم، جرم نشر اکاذیب در معنای انتشار و اشاعه اخبار دروغ و وقایع خلاف واقع به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان است که با گسترش فضای مجازی و وسعت کاربرد رایانه بیشتر به شکل جرم رایانه‌ای محقق شده و نه تنها اشخاص حقیقی بلکه اشخاص حقوقی هم روزانه شکایات متعددی علیه افراد، رسانه‌ها و روزنامه‌ها با عنوان اتهامی نشر اکاذیب مطرح می‌نمایند. در توضیح جرم نشر اکاذیب باید گفت به موجب ماده ۶۹۸ قانون مجازات اسلامی بخش تعزیرات هر کس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی به وسیله نامه یا شکواییه یا مراسلات یا عرایض یا گزارش یا توزیع هر گونه اوراق چاپی یا خطی یا امضا یا بدون امضا اکاذیبی اظهار کند یا با همان مقاصد اعمالی را برخلاف حقیقت رسماً یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تصریحاً یا تلویحاً نسبت دهد، اعم از اینکه از طریق مزبور به نحوی از انحای ضرر مادی یا معنوی به غیر وارد شود یا خیر، علاوه بر اعاده حیثیت در صورت امکان، باید به حبس از ۲ ماه تا ۲ سال یا شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم شود. که میزان مجازات مقرر در قانون با توجه به اصلاحات اخیر قانونی به میزان یک ماه تا یک سال حبس و تا ۷۴ ضربه شلاق است.

در این ماده، قانونگذار «ظاهر کردن» را به عنوان رفتار مرتکب شرط وقوع جرم دانسته است؛ لذا در راستای اثبات اتهام متهم کافی است که تنها یک مطلب کذب از سوی متهم به شاکي منتسب شده باشد که این مطلب کذب می‌تواند هر مطلبی همچون گزارش کذب در مورد اموال و دارایی شاکي یا گزارش کذب در مورد اقدامات مدیران سازمان‌ها و نهادهای یا هر مطلب کذب دیگری باشد. ضمناً با توجه به مطلق بودن جرم نشر اکاذیب احراز هیچ نتیجه‌ای نیز ضروری نیست و صرف غیر واقعی بودن موضوع مورد ادعا با احراز سوء نیت متهم مبنی بر قصد ضرر یا تشویش اذهان برای اثبات جرم کفایت می‌کند و نیازی به تحقق و اثبات ضرر یا ایجاد تشویش نیز نیست.

بخش بسیار زیادی از جرائم ارتكابی نشر اکاذیب در حال حاضر در دادسرای رسانه و رایانه یا دادسرای فرهنگ و رسانه رسیدگی می‌شود و براساس ماده ۱۸ قانون جرائم رایانه‌ای هر کس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی یا مقامات رسمی به وسیله سامانه رایانه‌ای یا مخابراتی اکاذیبی را منتشر کند یا در دسترس دیگران قرار دهد یا با همان مقاصد اعمالی را برخلاف حقیقت، رسماً یا به عنوان نقل قول، به شخص حقیقی یا حقوقی به طور صریح یا تلویحی نسبت دهد، اعم از اینکه از طریق یادشده به نحوی از انحای ضرر مادی یا معنوی به دیگری وارد شود یا نشود، افزون بر اعاده حیثیت (در صورت امکان) قابل مجازات و براساس این ماده قانونی مجرم به حبس از ۹۱ روز تا ۲ سال، یا جزای نقدی از ۵ میلیون (۵.۰۰۰.۰۰۰) ریال تا ۴۰ میلیون (۴۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد. بدین ترتیب اگر نشر اکاذیب به وسیله ارسال پیامک، ارسال ایمیل از طریق کانال‌های تلگرامی یا اینستاگرام، و به صورت کلی نشر اکاذیب در فضای مجازی با استفاده از رایانه و سامانه‌های مخابراتی صورت گیرد مجازات نشر اکاذیب رایانه‌ای محقق شده است.

در خصوص نحوه رسیدگی به جرم نشر اکاذیب رایانه‌ای و صلاحیت دادسرا نیز باید گفت اگرچه معیار دقیقی برای مرز صلاحیت دادسرای فرهنگ و رسانه با دادسرای رسانه و رایانه وجود ندارد؛ اما در حال حاضر صرفاً رسیدگی به شکایات و اتهام افراد مشهور از جمله شخصیت‌های سیاسی و هنری یا شکایات افراد عادی علیه روزنامه‌ها و پایگاه‌های خبری معتبر در دادسرای فرهنگ و رسانه رسیدگی می‌شود و سایر موارد به دادسرای رسانه و رایانه ارجاع و کلیه پرونده‌های مذکور صرفاً پس از تحقیقات پلیس فتا در خصوص تأیید یا عدم تأیید انتشار مطلب در فضای مجازی در شعبه مربوطه رسیدگی و تحقیقات آن آغاز می‌شود.

داوری به جای رفتن به دادگاه

زهرا ملکی
کارشناس ارشد حقوق و داوری عمومی داخلی

داوری در قانون، حل و فصل اختلاف توسط شخص یا اشخاص ثالثی است که صلاحیت خود را برای رسیدگی به اختلاف از قرارداد خصوصی فی مابین طرفین اختلاف کسب می‌کنند. این شخص یا اشخاص ثالث داور یا داوران نامیده می‌شوند. داوری نیز مانند سایر قراردادها الزام آور است یعنی اگر طرفین داور را بپذیرند باید کلیه اختلافات خود را از طریق داوری حل کرده و یکی از طرفین نمی‌تواند قبل از زوال موافقتنامه داوری و بدون رضایت طرف دیگر به دادگاه رجوع کند. داوری یک شیوه حل و فصل اختلافات خارج از دادگستری است که نیاز به رعایت تشریفات دادرسی ندارد. اشخاص می‌توانند طی ۳ زمان به داور مراجعه کنند: **داوری در زمان انعقاد قرارداد:** داور برگزیده امکان دارد در زمان انعقاد قرارداد ذیل قرارداد مشخص شده باشد به طور مثال در صورتی که به مشکل حقوقی برخورد نمودیم مؤسسه حقوقی ... به امر داوری خواهد پرداخت.

داوری در زمان اجرای مفاد قرارداد: در صورتی که در زمان اجرای مفاد آن به اختلاف برخوردند و با تراضی یکدیگر مشکل خود را به داوری ارجاع دهند. **داوری پس از طرح دعوی در دادگاه:** حتی امکان دارد پس از طرح دعوی در دادگاه، قاضی طرفین را به داوری ارجاع دهد.

بنابراین براساس قانون، انتخاب داور در هر مرحله‌ای اعم از زمان انعقاد قرارداد یا در زمان اجرای مفاد آن و حتی پس از طرح دعوی در دادگاه ممکن است. داوری می‌تواند به صورت انتخاب هیأت داوری ۳ نفره باشد که یک داور به انتخاب هر یک از طرفین و یک داور مرضی الطرفین باشد یا اینکه طرفین در خصوص داوری یک شخص به توافق رسیده باشند.

داوری می‌تواند یک شخص حقیقی و فرد باشد یا شخص حقوقی باشد یعنی شرکت یا مؤسسه‌ای به عنوان داور تعیین شود.

رأیی که داور صادر می‌کند و حرف و نظر داور یا داوران ملاک عمل قرار می‌گیرد و محترم شمرده می‌شود. یعنی اگر در قراردادی شرط داوری گنجانده شده باشد که به داور ارجاع شود داور تصمیم می‌گیرد و نمی‌توان در دادگاه در مورد موضوع مطرح شده طرح دعوا کرد.

در صورتی که در یک قرارداد، طرفین حل اختلافات خود را به نهاد داوری ارجاع داده باشند ولی به جای طرح دعوا نزد داور به محاکم دادگستری مراجعه کنند با قرار رد دعوا مواجه می‌شوند. البته این امر مانع این نیست که طرفین نتوانند به هر دلیلی ابطال رأی داور را از محاکم تقاضا کنند.

چگونه به کلاهبرداران رودست بزیم؟

محمد رضا گیوکی
وکیل دادگستری

کلاهبرداری یک عنوان حقوقی است که از دیرباز در مراجع قضایی و انتظامی و امنیتی و حتی در مراودات عامه مردم بسیار شنیده می‌شود.

روش‌های کلاهبرداری تنوع زیادی دارد که شاید قابل شمارش نباشد اما در یک جمله می‌توان کلاهبرداری را به بردن مال غیر از راه حیله و تقلب تعریف کرد.

در قانون کلاهبرداری چنین تعریف شده است: «هر کس از راه حیله و تقلب مردم را به وجود شرکتها یا تجارتخانه‌ها یا کارخانه‌ها یا مؤسسات موهوم یا به داشتن اموال و اختیارات واهی فریب دهد.»

یکی از مصادیق مبتلابه کلاهبرداری با توجه به شرایط کنونی وعده‌های واهی جهت خروج از کشور است.

شرکت‌های مهاجرتی موضوع جدیدی نیست اما در شرایط کنونی که روز به روز به تعداد کسانی که می‌خواهند مهاجرت کنند افزوده می‌شود، به یک موضوع جدی و مهم تبدیل شده است.

تبلیغات وسیع علی‌الخصوص از طریق شبکه‌های ماهواره‌ای باعث شده است که عده‌ای اغفال شوند و هزینه‌های قابل توجهی به این شرکت‌ها بپردازند و در آخر به خاطر غیر واقعی بودن تبلیغات انجام شده به مالباختگلی تبدیل شوند که هیچ نتیجه‌ای هم نگرفتند. برخی از شیوه‌های کلاهبرداری مهاجرتی عبارت است از:

- ۱. ارتباط داشتن با سفارت مربوطه
- ۲. وعده کارایی در خارج کشور با حقوق و مزایای عالی و بعضاً نجومی
- ۳. اعزام دانشجویان اخذ مدرک معتبر بین‌المللی
- ۴. اخذ ویزا توسط وکلای معتبر مهاجرتی

و از این قبیل وعده‌های کاذب که فقط و فقط به قصد بردن مال افراد است، بدون اینکه قابلیت پیگیری سریع وجود داشته باشد.

در صورتی که چنین پیشنهادهایی از طرف شرکت‌های مهاجرتی دریافت کردید لازم است با قید فوریت مراجع قضایی و انتظامی و امنیتی را مطلع کنید.

شکایت از مؤسسه مهاجرتی ۲ حالت دارد:

اگر مؤسسه مهاجرتی ثبت شده باشد و به مفادی که در قرارداد بوده عمل نکرده باشد، از طریق شکایت حقوقی در دادگاه‌های عمومی دادگستری ایران می‌توانید دادخواست دهید. اگر شرکت ثبت نشده باشد یا به طور کلی با مانور متقلبانه اقدام به کلاهبرداری کرده باشد از طریق شکایت کیفری وارد عمل می‌شوید. در نتیجه باید مراقب بود که: اولاً: اگر مؤسسه یا شخصی ادعایی دارد حتماً درخواست کنید مدرک اثبات‌کننده ادعا را به شما ارائه کند که در صورت نداشتن مشکل قانونی با کمال میل ارائه خواهند کرد.

ثانیاً: نکته مهم و قابل توجه این است که هیچ تضمینی برای اینکه شما مؤسسه یا شخص حقیقی مطمئنی را انتخاب کرده باشید وجود ندارد، پس تا جایی که ممکن است، تحقیق کنید تا دچار مشکل نشوید.

ثالثاً: از تجربیات کسانی که این راه را پیموده‌اند حتماً استفاده کنید.